

KOPIA

PREZES
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
Konstanty Radziwiłł

NRL/4069/09 16250 106

Warszawa, 1 września 2006 r.

Pan
Andrzej Lepper
Wiceprezes Rady Ministrów

dziękuję bardzo za możliwość osobistego przedstawienia problemów samorządu lekarskiego Panu Premierowi.

Zwracam się do Pana Premiera w związku z toczącą się w ostatnich tygodniach dyskusją na temat samorządności zawodowej w Polsce, a także publicznymi deklaracjami Ministra Zdrowia i innych ważnych polityków dotyczących bezpośrednio samorządu lekarskiego. Zapowiadane zmiany miałyby iść w kierunku zniesienia obowiązkowej przynależności do izb lekarzy i lekarzy dentyków, ograniczenia kompetencji samorządu, czy nawet likwidacji tej jakoby anachronicznej formy życia państwowego..

Artykuł 17 ustęp 1 Konstytucji RP mówi: „W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony”. Zapis ten, bardzo ogólny w swojej treści, potwierdza wieloletnią w tym zakresie tradycję licznych państw Europy, w tym także Polski.

Przynależność zawodów lekarza i lekarza dentyki do grupy zawodów zaufania publicznego nigdy nie budziła wątpliwości. Powstanie samorządów tych zawodów na ziemiach polskich (lekarskiego w 1920 r. i lekarzy dentyków w 1938 r.) nastąpiło w okresie budowy demokratycznej Rzeczypospolitej po latach niewoli – uznano wtedy, że taka obowiązkowa organizacja jest niezbędnym elementem nowoczesnego, demokratycznego państwa. Oba te samorządy podjęły także działalność natychmiast po II wojnie światowej, włączając się w odbudowę struktur państwa. Taka forma odpowiedzialności obywatelskiej była jednak nie do pogodzenia z totalitarnym państwem lat 50-tych. W 1951 r. doszło do „zniesienia” izb lekarskich i lekarsko – dentyki. Jednak już w 1989 r. kiełkująca na nowo demokracja

zaowocowała przywróceniem samorządu, tym razem wspólnego lekarzy i lekarzy dentystów. Odbudowa demokratycznej i obywatelskiej Polski oparła ją, obok instytucji państwa, na rozwijaniu samorządności obywatelskiej stanowiącej najlepszą gwarancję trwałości demokracji. Uznano, że dla dobra całego społeczeństwa samorządność terytorialna i zawodowa są najlepszymi formami uczestniczenia obywateli w sprawach, które bezpośrednio ich dotyczą. Zasadę tę potwierdziła w 1997 r. Konstytucja RP, czyniąc z niej jedną z podstawowych reguł rządzących Polską. Uznano bowiem, że samorządom w zakresie opisanym odpowiednimi ustawami, państwo powierza część swojej władzy i odpowiedzialności za sprawy ogółu. W samorządzie lekarskim zrozumienie tej idei dominowało od początku jego funkcjonowania. W tworzenie jego struktur zaangażowali się licznie ludzie, dla których odbudowa demokracji i sprawiedliwości oraz dobro wspólne były priorytetami.

Zgodnie z ustawą o izbach lekarskich nasz samorząd reprezentuje w różnych sprawach interesy zawodowe wszystkich lekarzy i lekarzy dentystów. Jednak wśród zadań samorządu znalazło się także wiele obszarów, w których działa on w interesie państwa i obywateli reprezentując je wobec środowiska lekarskiego.

I tak:

- izby lekarskie prowadzą centralny i okręgowy rejestry wszystkich lekarzy i lekarzy dentystów (jest to obecnie jedyne kompletne źródło danych o tym środowisku);
- izby lekarskie wykonują wszystkie czynności dotyczące prawa wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty (sprawdzanie warunków niezbędnych do uzyskania prawa, kontrola stanu zdrowia, orzekanie o niezdolności do wykonywania zawodu itp.);
- izby lekarskie prowadzą rejestrację wszystkich praktyk lekarskich i lekarsko-dentystycznych i nadzorują bezpośrednio jakość udzielanych w nich świadczeń;
- izby lekarskie uczestniczą w opiniowaniu osób mających zajmować ważne stanowiska w ochronie zdrowia w tym także w konkursach na ordynatorów;
- izby lekarskie uczestniczą we wszystkich obszarach podyplomowego doskonalenia zawodowego (w organizacji lekarskiego i lekarsko-dentystycznego egzaminów państwowych, stażu podyplomowego, specjalizacji oraz kształcenia ustawicznego (w tym także poprzez akredytację podmiotów prowadzących kształcenie i sprawdzanie dokumentacji potwierdzającej udział w kształceniu));
- izby lekarskie prowadzą całość spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową lekarzy i lekarzy dentystów;
- izby lekarskie określają zasady etyczne obowiązujące wszystkich lekarzy i lekarzy dentystów;

- izby lekarskie biorą aktywny udział w dyskusji o kształcie polskiego systemu ochrony zdrowia poprzez współpracę z organami państwa w obszarze legislacji i praktyki działania systemu (w ciągu ostatnich czterech lat zaopiniowaliśmy ponad 800 projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony zdrowia);
- izby lekarskie wykonują szereg zadań państwa wynikających z uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej jako tzw. instytucja właściwa do spraw zawodów lekarza i lekarza dentystry (uznawanie kwalifikacji, obowiązki informacyjne).

Mimo formalnego obowiązku pokrywania kosztów tych działań przez budżet państwa, od wielu lat w znacznym stopniu (około 60% poniesionych kosztów) jest finansowane z funduszy własnych samorządu (ze składek członkowskich). Trudno sobie wyobrazić wykonywanie tych zadań wobec wszystkich lekarzy i lekarzy dentystry przez organizację zrzeszającą na zasadzie dobrowolności część (większą lub mniejszą) środowiska lekarskiego.

Izby lekarskie w Polsce postrzegane są dobrze przez większość partnerów na różnych szczeblach; współpraca z obiema izbami Parlamentu, Ministerstwem Zdrowia, Narodowym Funduszem Zdrowia oraz licznymi instytucjami władz centralnych i regionalnych układa się dobrze. Samorząd lekarski w Polsce jest także wysoko oceniany przez instytucje Unii Europejskiej. Przy okazji można dodać, że ponad 80% lekarzy i lekarzy dentystry Unii jest obowiązkowo zrzeszona w organizacjach podobnych do polskich izb lekarskich. Tradycja takich obowiązkowych organizacji ma już w tych państwach grubo ponad 100 lat.

Są oczywiście obszary, w których wiele jeszcze można usprawnić. Samorząd łącząc rolę reprezentacji środowiska lekarskiego z wypełnianiem trudnej funkcji nadzoru nad osobami wykonującymi zawody lekarza i lekarza dentystry nie jest wolny od błędów w postępowaniu. Jesteśmy w tym zakresie otwarci na konstruktywną krytykę. Samorząd lekarski jest gotowy do współpracy w zakresie usprawniania praktyki naszego działania z odpowiednimi organami państwa, także np. w zakresie ewentualnych zmian w ustawie z 17 maja 1989 r. o izbach lekarskich będącej „statutem” naszego samorządu. Jedno jest jednak pewne - żadne rażące uchybienia w działaniu samorządu lekarzy i lekarzy dentystry uzasadniająca podważanie sensu istnienia izb lekarskich w obecnej formie nie mają miejsca. Nie zachodzi także potrzeba podejmowania radykalnych zmian w zakresie podstaw prawnych ich działania.

